

مؤسسه امور بین‌الملل و حوزه امنیت آلمان منتشر کرد:

نفی پایان تاریخ

مؤسسه امور بین‌الملل و حوزه امنیت آلمان در مقاله‌ای با عنوان «نفی پایان تاریخ؛ یک تلقی بدیل چینی از نظم بین‌المللی؟» به طرح «یک کمر بند یک جاده» به عنوان بلندپروازانه‌ترین و ملموس‌ترین طرح چین در حوزه سیاست خارجی می‌پردازد.

شی جین پینگ، رئیس‌جمهور چین طی سه سال گذشته تقریباً از هر فرصتی برای اعلام طرح‌های خود در حوزه سیاست خارجی استفاده کرده است. مهم‌تر از همه، وی با هدف احیای کشور چین طرح موسوم به رؤیای چین / را به عنوان هدف اصلی برنامه سیاسی خود معرفی کرده است. همچنین آقای شی، روابط با آمریکا و روسیه را به عنوان نوع جدیدی از روابط میان قدرت‌های بزرگ تعریف کرده است که احترام متقابل و توجه به منافع ملی طرف مقابل باید شالوده اصلی آن را تشکیل دهد. وی همچنین بر اهمیت کشورهای همسایه چین تأکید کرده، از ضرورت شکل‌گیری مفهوم تازه‌ای از امنیت در آسیا سخن گفته و طرح موسوم به یک کمر بند یک جاده) را کلید زده است. در میان تمامی این طرح‌ها، طرح یک کمر بند یک جاده جایگاه ممتازی دارد. این طرح با فاصله بسیاری از سایر طرح‌ها، فراگیرترین و مشهودترین ابتکار عمل چین در چند سال گذشته به شمار می‌رود. طرح یک کمر بند یک جاده نه تنها جایگزین مفهوم جامعه-جهان هماهنگ می‌شود، بلکه ابزار اصلی آقای شی در جهت تحقق طرح رؤیای چین و تبدیل مجدد این کشور به یک ابرقدرت به شمار می‌رود. بنابراین طرح یک کمر بند یک جاده به طور بالقوه می‌تواند ضمن تبدیل شدن به مفهومی جایگزین نشان دهد که چگونه عرصه مشترک سیاست بین‌الملل را می‌توان در آینده سامان داد. بدین ترتیب، این طرح دورنمای غرب از نظام بین‌الملل را به چالش گرفته و می‌تواند عملاً به متحول شدن ساختار کنونی حاکم بر نظم بین‌الملل منجر شود.

از همین رو، ارائه تصویری از طرح یک کمر بند یک جاده در یک چارچوب گسترده‌تر بسیار ضروری است. اما لازم است به جای تمرکز صرف بر سازوکارهای خاص مرتبط با این طرح، مانند بانک سرمایه‌گذاری‌های زیربنایی آسیا ( ) به ارائه یک رویکرد تحلیلی جامع در قبال این طرح پرداخت. اما پیش از انجام این کار ارائه شرح مختصری پیرامون سه چالش عمده نظم جاری بین‌الملل یعنی ضعف دموکراسی، رقابت ایدئولوژی‌های مختلف و افزایش نقش شیوه‌های عمل روزمره در عرصه سیاست بین‌الملل و به تبع آن افزایش قدرت چانه‌زنی چین و سایر بازیگران به منظور ارائه تعاریف تازه‌ای از نظم بین‌الملل، منطقی خواهد بود.

طرح یک کمر بند یک جاده چین را می‌توان در یک کلام به عنوان دورنمایی برای تشکیل یک شبکه فرهنگی، اقتصادی و سیاسی فراگیر به شمار آورد که با هدف تقویت ارتباط و همکاری میان کشورها، مناطق و شهرهای واقع در مسیر جاده ابریشم طراحی شده است. علاوه بر این، طرح یک کمر بند یک جاده، طرحی انعطاف‌پذیر، فراگیر و باز است. گستره جغرافیایی این طرح هنوز مشخص نیست و رهبران چین نیز هنوز نقشه رسمی آن را منتشر نکرده‌اند. بنابراین تمامی

علاقه‌مندان به این طرح یا هر یک از نهادهایی که در این طرح پیش‌بینی شده‌اند می‌توانند بخشی از آن باشند. خود طرح یک کمربند یک جاده نه یک مؤسسه یا سازمان، بلکه یک شبکه است. این طرح در بردارنده مؤسسات و سازوکارهای متعدد مختلفی است و حتی روابط دوجانبه چین نیز به شکل فزاینده‌ای با آن پیوند یافته‌اند. بنابراین مجاری مالی تازه‌تأسیس مانند بانک سرمایه‌گذاری‌های زیربنایی آسیا یا صندوق جاده ابریشم و نیز سازوکارهای چندجانبه کنونی (گروه بریکس متشکل از برزیل، روسیه، هند، چین و آفریقای جنوبی یا سازمان همکاری‌های شانگهای) اکنون به عنوان بخشی از طرح یک کمربند یک جاده تلقی می‌شوند. بدین ترتیب در شبکه یک کمربند یک جاده امکان همکاری میان تمامی انواع بازیگران و در چارچوب‌های مختلف متعدد وجود دارد.

اما خطر اصلی برای کشورهای اروپایی و اتحادیه اروپا، تمرکز برخی انواع سازوکارها یا حتی پروژه‌های خاص در چارچوب طرح یک کمربند یک جاده است. این مسئله می‌تواند موضع بازیگران چینی را مثلاً در قرار دادن هر یک از کشورهای عضو اتحادیه اروپا در برابر کل این اتحادیه و یا قرار دادن اتحادیه اروپا در برابر نهادهایی مانند مجمع اروپای مرکزی و شرقی با استفاده از سازوکار موسوم به چین (۱+۱۶) تقویت کند. تمرکز صرف بر بخش‌های خاصی از طرح یک کمربند یک جاده موجب پنهان ماندن این واقعیت می‌شود که بخش عمده این پروژه‌ها، سازوکارها و منابع مالی بخشی از دورنمای یک شبکه فراگیر هستند که به طور بالقوه می‌تواند در سرتاسر جهان گسترش یابد.

از همین رو کشورهای اروپایی -به ویژه وزارت‌خانه‌های امور خارجه این کشورها- باید در وهله نخست به گردآوری و توزیع اطلاعات در مورد تمامی فعالیت‌های چین در کشورهای متبوع‌شان در ارتباط با طرح یک کمربند یک جاده بپردازند. بدین ترتیب این کشورها با سهولت بسیار بیشتری می‌توانند به شکل فعالانه مشخص کنند که در چه حوزه‌هایی خواستار همکاری با چین هستند و در چه حوزه‌هایی حاضر به همکاری با این کشور نیستند. ثانیاً بستر تازه تأسیس ایجاد پیوستگی متقابل میان اعضای اتحادیه اروپا نباید صرفاً به عنوان بستری برای تعریف پروژه‌های زیربنایی مشترک مورد استفاده قرار گیرد، بلکه این مرکز باید به مرکز اصلی هماهنگ‌سازی تمامی فعالیت‌های بازیگران چینی در پیوند با طرح یک کمربند یک جاده در حوزه اتحادیه اروپا تبدیل شود.

برای مطالعه و دریافت متن کامل این مقاله، روی لینک دانلود زیر کلیک کنید.

[۱]

[۲] ،

[۳] /

[۴]

[۵]